

Gläns över sjö och strand – primärvård i fjärran ...

Några av mina judiska vänner har berättat att man varje år under avslutningen av Pesach-högtiden uttalar den förhoppningsfulla hälsningen "Next Year in Jerusalem". Som allmänläkare kanske vi skulle hälsa varandra med – "nästa år kanske vi äntligen blir fler allmänläkare". Förhoppningarna har funnits länge. Som glans över sjö och strand i kommuner och landsting, men fortfarande så långt i fjärran. Ungefär som ett evigt advent för primärvården. Eller som en färdigkonstruerad manick som ingen vågar starta. Det kan rimligen inte vara p.g.a. osäkerhet eftersom det ju i grunden finns en stor mängd basfakta. Vi vet att det saknas allmänmedicinska specialister och att dessa inte kan ersättas av andra specialister utan betydande konsekvenser. Vi vet att en satsning på utbyggd primärvård skulle sänka hälso- och sjukvårdskostnaderna i Sverige och även minska på överkonsumtion av slutenvårdens specialistresurser. Vi vet att en utbyggd och fungerande primärvård har positiv effekt på folkhälsan. Detta, och mycket mer, vet vi som är verksamma i primärvården och denna kunskap skulle vilken beslutsfattare som helst i landstingen kunna inhämta bara genom att läsa sammanfattningarna av de otaliga utredningar som gjorts. Men man väljer att avvakta – eller tillsätta ytterligare utredningar som kanske ska utreda om de tidigare utredningarna verkligen kom fram till rätt resultat. Man vet ju aldrig – det finns väl någon ny modell någonstans som kan provas!

Det är bevars inte så lätt att vara landstingspolitiker nuförtiden. Tillhör man de åt vänster har man sannolikt hamnat i opposition efter valet. Om man tillhör någon från den övriga färgskalan och som nu förbättrat sin

maktposition tycks lusten att prova "nya" lösningar florera i stor omfattning. Att privatisera mera och att starta små kvartersmottagningar med ständigt öppet för allt och alla verkar vara några av de lustigheter man presenterat. Ett förslag som beskrevs nyligen var att slutenvårdsläkarna skulle få möjligheter att öppna små privatlådor ute på stan – alldeles som under den gamla goda tiden. Detta skulle enligt förslagställaren avlasta primärvården och göra alla glada och lyckliga (utom möjligen skattebetalarna och patienterna!). Och så är det ju det där med hyrläkarstoppet, som skulle infalla nu under 2019. Från början hade alla hög svansföring och deklarerade att nu skulle det vara slut på hyrläkariet med sina skenande kostnader. Nu när verkligheten har nått fram även till landstingens administratörer har svansarna dalat åtminstone en bit. Man är nu mer angelägen om att man minsann lyckats minska hyrläkarberoendet något och att det verkar gå åt rätt håll. Samtidigt har begreppet hyrläkarstopp långsamt omformats till att man nu ska

fortsätta att minska beroendet men att det nog kommer att ta tid (ungefär som om detta var en nyupptäckt sensation). Det visade sig tyvärr vara så att det inte lurade hundratals allmänläkare i buskarna som bara längtade efter att få börja arbeta i primärvården bara de där hyrläkarna packade ihop och slutade. Den obehagliga sanningen, att man inte kan tillsätta allmänläkartjänster med läkare som inte finns, har nästan slagit till som en smärtsam verklighet.

Vi firar nu advent. Ett firande med fokus på en väntan på något gott som ska komma. Man kanske skulle ändra beteckning på oss från allmänläkare till adventsläkare. Vi väntar ju alltid på att något ska komma som radikalt förändrar situationen i primärvården. En god helg trots allt – det blir nog bättre nänn gång.

CHRISTER OLOFSSON
Distriktsläkare